

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ
Кафедра управління державними і корпоративними фінансами

СТРАХУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для практичних робіт
для студентів економічних спеціальностей

Харків – 2016

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри управління державними і корпоративними фінансами 14 грудня 2015 р., протокол № 6.

Призначені для студентів економічних спеціальностей всіх форм навчання та відповідають робочій програмі з курсу «Страховання».

Укладач

доц. О.Д. Стешенко

Рецензент

проф. І.Ю. Зайцева

СТРАХУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для практичних робіт
для студентів економічних спеціальностей

Відповідальний за випуск Стешенко О.Д

Редактор Решетилова В.В.

Підписано до друку 22.03.16 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 0,75. Тираж 25. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

ВСТУП

Формування в Україні ринкової економіки, розбудова її інфраструктури, створення дієвих механізмів господарювання для всіх суб'єктів ринку передбачає необхідність теоретичного з'ясування суті страхової діяльності, пошук нових методів захисту та відшкодування втрат як фізичним, так і юридичним особам.

Страховання ґрунтується на попередньому створенні страхових фондів з страхових внесків та на відшкодуванні збитків.

Страховання – це спосіб захисту майнових інтересів громадян в умовах ринкової економіки. Кожна людина має знати, як вона може обмежити свій ризик та скільки це буде їй коштувати. З іншого боку, страхова справа є прибутковим різновидом підприємництва.

Метою курсу «Страховання» є вивчення питань теорії та практики страхування; ознайомлення з необхідністю та змістом страхування, функціями та класифікацією страхування; розвитком страхового ринку в Україні; організацією страхування майна підприємств та громадян; страхування відповідальності та немайнових інтересів фізичних осіб; страхування підприємницької діяльності тощо.

Завданням курсу є вивчення механізму страхування різних об'єктів на основі діючого законодавства та опанування основних прийомів та методів страхування.

Вивчення курсу передбачає засвоєння студентами теоретичних знань та набуття практичних навичок, потрібних для якісної підготовки висококваліфікованих спеціалістів, які володіють професійними знаннями, що необхідні в сучасних ринкових умовах.

Проведення практичних занять є важливою складовою підготовки студентів і має забезпечити досягнення таких завдань:

- закріплення і поглиблення знань студентів, отриманих при вивченні лекційного курсу, а також організація систематичної роботи студентів із додатковою літературою;

- освоєння і розвиток студентами навичок самостійної роботи;

- орієнтація студентів на пошук оптимального варіанта;
- підготовка студентів до ефективного вивчення наступних фінансових дисциплін.

У процесі вивчення дисципліни передбачено набуття таких знань і умінь:

- знати об'єктивну необхідність страхування, розкрити його сутність, функції, принципи та роль в умовах ринкової економіки;
- висвітлити питання щодо організації та напрямків розвитку ринку і державного регулювання страхової діяльності;
- розглянути умови особистого, майнового страхування та страхування відповідальності, перестраховання з позицій вітчизняного та закордонного досвіду;
- вивчити особливості й шляхи вдосконалення фінансової діяльності страховиків.

ПРАКТИЧНА РОБОТА 1

Тема. Системи страхування

Мета роботи: оволодіти навичками розрахунку страхового відшкодування за системами пропорційної відповідальності, граничної відповідальності та першого ризику.

Задача 1.1

Вартість застрахованого оснащення складає 14000 грн, страхова сума – 10000 грн, збиток страхувальника при настанні страхового випадку – 8500 грн. Розрахувати:

- страхове відшкодування за системою пропорційної відповідальності;
- страхове відшкодування за системою першого ризику.

Задача 1.2

Вартість застрахованого майна складає 8400 грн. Страхова сума – 3360 грн. Збиток страхувальника внаслідок ушкодження майна – 4840 грн.

Розрахувати:

- страхове відшкодування за системою пропорційної відповідальності;
- страхове відшкодування за системою першого ризику.

Задача 1.3

Унаслідок дорожньо-транспортної пригоди знищено автомобіль. Ціна автомобіля – 240 тис. грн. Знос на день укладання договору – 30 %. Від автомобіля залишилися деталі на суму 7000 грн. Для приведення до ладу зазначених деталей страхувальником було витрачено 2000 грн. Розрахувати розмір страхового відшкодування, що отримає страхувальник, якщо автомобіль застрахований у повній вартості.

Задача 1.4

На момент укладання договору страхування транспортного засобу від збитку при ДТП знос об'єкту страхування складав 20 %, а первісна вартість цього засобу 350 тис. грн, на момент настання страхового випадку знос складав 25 %, а збитки склали 10 %. Розрахувати суму страхового відшкодування.

Задача 1.5

Пшениця застрахована за системою граничної відповідальності (середня врожайність за п'ять років—32 ц з гектара) за умови виплати страхового відшкодування в розмірі 70 % заподіяного збитку від зниження врожаю. Внаслідок стихійного лиха фактична врожайність пшениці склала 27ц з гектара. Визначити збиток страхувальника та суму страхового відшкодування у розрахунку на 1га, якщо закупівельна ціна на пшеницю такого сорту дорівнює 52 грн за 1ц.

Задача 1.6

Внаслідок стихійного лиха на підприємстві було пошкоджено транспортні засоби і сировина, що була завантажена в них. Витрати на відшкодування майна визначені у розмірі 100 тис. грн. Вартість залишків сировини, придатних до використання, становить 14 тис. грн. Страхувальник провів роботи щодо рятування майна та впорядкування залишків після страхового випадку на суму 5 тис. грн. У договорі страхування вказано, що майно застраховане на 80 %. Визначити розмір відшкодування страховою організацією і страхувальником.

Задача 1.7

Яра пшениця висіяна на площі 20 га і повністю пошкоджена градом. З метою збільшення виходу продукції фермер підсів її таким же сортом. Врожай дав валовий збір 400 центнерів. Середньорічна врожайність пшениці за попередні п'ять років – 26 центнерів з гектара. Витрати на підсів становили 2400 грн. Ціна 1 центнера пшениці за попередній рік – 80 грн. Врожай страхується на 75 %. Визначте величину страхового відшкодування.

Методичні вказівки до виконання роботи

Розв'язати надані задачі допоможе вивчення методів розрахунку страхового відшкодування за системами страхування. Так, розрахунок страхового відшкодування за системою пропорційної відповідальності здійснюється за формулою

$$CB = (Z_f * C) / O, \quad (1.1)$$

де CB - страхове відшкодування;

Z_ф - фактична сума збитку;

C - страхова сума;

O – вартісна оцінка об'єкта страхування.

Пропорційна система передбачає участь страхувальника у відшкодуванні збитків. Міра повноти відповідальності страховика в покритті збитків застрахованого тим вища, чим менш різниця між вартісною оцінкою об'єкта страхування та страховою сумою.

Страхування за системою першого ризику передбачає виплату страхового відшкодування у розмірі збитків, але в межах страхової суми. Під «першим ризиком» у страховій справі розуміють ризик, вартісна оцінка якого не перевищує страхової суми.

При страхуванні за цією системою всі збитки у межах страхової суми (перший ризик) відшкодовуються повністю, а збитки, що перевищують страхову суму (другий ризик), страховиком не відшкодовуються зовсім.

Страхування за відповідною вартістю означає, що відшкодування страховиком збитків за застрахований за цією системою об'єкт дорівнює ціні нового майна відповідного виду. Знос майна на дату страхового випадку враховується. Ця система забезпечує повний страховий захист інтересів страхувальника.

Страхове відшкодування при втратах сільськогосподарського врожаю розраховується на підставі *системи граничної відповідальності* за формулою

$$CB = (V_{cp} - Z_f) * K, \quad (1.2)$$

де Z_ф - збиток у розрахунку на всю площу засіву;

V_{ср} - середня вартість застрахованого врожаю з 1 га;

K – коефіцієнт відшкодування, дорівнює 0,7 або 0,75 (відповідно до договору страхування).

ПРАКТИЧНА РОБОТА 2

Тема. Франшиза

Мета роботи: оволодіти навичками розрахунку страхового відшкодування з урахуванням умовної та безумовної франшизи.

Задача 2.1

У договорі страхування майна підприємства передбачена умовна франшиза в розмірі 900 грн. Збиток внаслідок страхового випадку склав 900 грн.

Визначити суму страхового відшкодування.

Задача 2.2

У договорі страхування майна підприємства передбачена умовна франшиза в розмірі 1500 грн. Збиток внаслідок страхового випадку склав 1499 грн.

Визначити суму страхового відшкодування.

Задача 2.3

У договорі страхування майна підприємства передбачена умовна франшиза в розмірі 10 % від суми збитку. Збиток внаслідок страхового випадку склав 1500 грн.

Визначити суму страхового відшкодування.

Задача 2.4

У договорі страхування майна підприємства передбачена безумовна франшиза в розмірі 1250 грн. Збиток внаслідок страхового випадку склав 1249 грн.

Визначити суму страхового відшкодування.

Задача 2.5

Майно підприємства застраховано на 6000 грн. У договорі страхування майна підприємства передбачена безумовна франшиза в розмірі 15 % від страхової суми. Збиток внаслідок страхового випадку склав 2000 грн.

Визначити суму страхового відшкодування.

Задача 2.6

Страхова оцінка об'єкта – 400 тис. грн. Страхова сума 200 тис. грн. Страховий тариф 0,2 %. Збиток внаслідок зливи - 30 тис. грн. Визначте величину страхових платежів при умовній і безумовній франшизі в 10 % і величину страхового відшкодування при цих же розмірах франшизи.

Методичні вказівки до виконання роботи

Для розв'язання цих задач і визначення сум страхового відшкодування з урахуванням франшизи потрібні теоретичні знання про франшизу.

Франшиза – звільнення страховика від покриття частини збитків, передбаченої підписаним страховим договором. Вона може бути встановлена у відсотках або в абсолютних розмірах стосовно страхової суми, вартісної оцінки об'єкта або розміру збитків.

Розрізняють умовну та безумовну франшизи.

Умовна франшиза звільняє страховика від відповідальності за збитки, які не перевищують встановленої франшизи, і зобов'язує його покривати збитки повністю, якщо розмір їх перевищує франшизу.

Безумовна франшиза за будь-яких умов звільняє страховика від компенсації перших $X\%$ страхової суми, незалежно від величини збитків. При безумовній франшизі страхове відшкодування завжди дорівнює різниці між збитками та безумовною франшизою.

ПРАКТИЧНА РОБОТА 3

Тема. Страховий платіж

Мета роботи: навчитися розраховувати страховий платіж, страхове відшкодування з урахуванням умовної та безумовної франшизи.

Задача 3.1

Підприємство застрахувало майно на суму 100000 грн. Страховий тариф 1,1 %. Після настання страхового випадку страхова компанія визначила розмір збитків в частці 10 %. Визначити страховий платіж і страхове відшкодування.

Задача 3.2

ВАТ “Точприлад” застрахувало своє майно на 1 рік з відповідальністю за крадіжку на суму 700000 грн. Ставка страхового тарифу – 0,2 % від страхової суми. За договором страхування передбачена умовна франшиза «вільно від 2 %», при якій надається скидка до тарифу – 3 %.

Унаслідок дії злочинців фактичні збитки ВАТ “Точприлад” склали 13000 грн. Розрахувати розмір страхового платежу. Визначити розмір страхового відшкодування, що одержить ВАТ “Точприлад”.

Задача 3.3

ВАТ “Поліекспрес” застрахувало своє майно на 1 рік з відповідальністю за крадіжку на суму 260 тис. грн. Ставка страхового тарифу – 0,3 % від страхової суми. За договором страхування передбачена умовна франшиза в розмірі 3 % від суми договору , при якій надається скидка до тарифу -1 %. Унаслідок дії злочинців фактичні збитки ВАТ “Поліекспрес” склали 5000 грн.

Розрахувати розмір страхового платежу. Визначити розмір страхового відшкодування, що одержить ВАТ “Поліекспрес”.

Задача 3.4

ВАТ “Кипарис” застрахувало своє майно на 1 рік з відповідальністю за крадіжку на суму 750 тис. грн. Ставка страхового тарифу – 0,2 % від страхової суми. За договором

страхування передбачена умовна франшиза в розмірі 1 % від суми збитку, при якій надається скидка до тарифу – 3 %. Унаслідок дії злочинців фактичні збитки ВАТ “Кипарис” склали 80000 грн.

Розрахувати розмір страхового платежу. Визначити розмір страхового відшкодування, що одержить ВАТ “Кипарис”.

Задача 3.5

ВАТ “Рома” застрахувало своє майно на 1 рік з відповідальністю за крадіжку на суму 500600 грн. Ставка страхового тарифу – 0,4 % від страхової суми. За договором страхування передбачена безумовна франшиза в розмірі 3 % від суми договору, при якій надається скидка до тарифу -1 %. Унаслідок дії злочинців фактичні збитки ВАТ “Рома” склали 13200 грн.

Розрахувати розмір страхового платежу. Визначити розмір страхового відшкодування, що одержить ВАТ “Рома”.

Задача 3.6

ВАТ “Ай-Петрі” застрахувало своє майно на 1 рік з відповідальністю за крадіжку на суму 210 тис. грн. Ставка страхового тарифу – 0,3 % від страхової суми. За договором страхування передбачена безумовна франшиза в розмірі 1 % від суми збитку, при якій надається скидка до тарифу – 2 %. Унаслідок дії злочинців фактичні збитки ВАТ “Ай-Петрі” склали 19000 грн.

Розрахувати розмір страхового платежу. Визначити розмір страхового відшкодування, що одержить ВАТ “Ай-Петрі”.

Задача 3.7

Підприємство застрахувало свої транспортні засоби. Їх вартість становить 150000 грн. Ставка встановлена у розмірі 3.5 %. Визначити розмір страхових платежів, якщо відомо, що транспортні засоби застраховані на 70 %. Вказати, як будуть вноситись страхові платежі даного підприємства за умови, що 1-й платіж - при складанні договору, інші – після третього і шостого місяця дії договору страхування.

Задача 3.8

Визначити суму страхових платежів за рік по будівлях, спорудах і іншому майну.

Первісна вартість будівель, споруд – 113200 грн, знос – 25 %, ставка платежу – 1 % від балансової вартості майна. Балансова вартість багаторічних насаджень – 120 тис. грн, ставка платежу – 2 %.

Задача 3.9

Визначте величину страхового платежу, яку страхова компанія повинна повернути страхувальнику внаслідок дострокового припинення договору страхування цивільної відповідальності власника транспортних засобів за вимогою страхувальника згідно з такими даними:

- термін, на який укладено договір страхування – 12 місяців;
- період часу, який договір діяв – 6 місяців;
- страховий платіж, сплачений страхувальником згідно з договором страхування – 42 тис. грн;
- виплата страхового відшкодування, здійснена страховиком унаслідок страхового випадку – 160 тис. грн;
- величина нормативних витрат на утримання страхової компанії – 25 %.

Методичні вказівки до виконання роботи

Страховий платіж (страховий внесок, страхова премія) — грошова сума, що її сплачує особа, яка укладає угоду страхування, і яка являє собою своєрідну плату за ризик, який бере на себе страхова компанія. Зазвичай страхова премія встановлюється як відсоток від суми угоди страхування, тобто тієї суми, яку страхова компанія сплатить особі у разі настання страхового випадку.

Для розв'язання цих задач і визначення сум страхового платежу використовується така формула

$$\text{Страх. платіж} = \text{Страх. тариф} * \text{Страх. сума} \quad (3.1)$$

ПРАКТИЧНА РОБОТА 4

Тема. Оцінка інвестиційної діяльності страхових компаній

Мета роботи: навчитися аналізувати інвестиційну діяльність страхових компаній.

Задача 4.1

Оцінити відповідність інвестиційної діяльності страхових компаній принципам ліквідності, зворотності, диверсифікованості та прибутковості активів, що покривають страхові резерви за даними таблиць 4.1 та 4.2.

Страхова компанія проводить страхування життя. Страхові резерви розміщені в напрямках та кількості, показаних у таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Страхові резерви, розміщені в напрямках та кількості

Напрямки вкладень	Сума вкладень, тис. грн
Державні цінні папери	485
Банківські вклади	720
Права власності на частку в статутному капіталі	350
Інші цінні папери	900
Нерухомість	800
Квартири	510
Валютні цінності	250
Розрахунковий рахунок	290
Позики	800

Страхова компанія проводить страхування інше, ніж страхування життя. Страхові резерви розміщені в напрямках та кількості, показаних у таблиці 4.2.

Таблиця 4.2 – Страхові резерви, розміщені в напрямках та кількості

Напрямки вкладень	Сума вкладень, тис. грн
Державні цінні папери	350
Банківські вклади	670
Права власності на частку в статутному капіталі	280
Інші цінні папери	240
Нерухомість	550
Квартири	200
Валютні цінності	250
Розрахунковий рахунок	100
Позика	200

Методичні вказівки до виконання роботи

З метою забезпечення фінансової стійкості та гарантій страхових виплат страховики інвестують страхові резерви, при цьому під інвестиційною діяльністю треба розуміти вкладання коштів в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності задля одержання прибутку.

Основні принципи інвестування страхових резервів – це диверсифікація, зворотність, прибутковість та ліквідність активів.

З метою дотримання цих принципів встановлені нормативи оцінки активів:

- державні цінні папери-0,875;
- інші цінні папери-0,600;
- банківські вклади-0,550;
- права власності на частку в статутному капіталі-0,125;
- нерухомість-0,588;
- квартири-0,663;
- валютні цінності-0,525;
- грошові кошти, що знаходяться на розрахунковому рахунку-0,675.
- позики-1,0.

Ступінь відповідності інвестиційної діяльності в галузі розміщення страхових резервів принципам, що були названі, та нормативам, обчислюється за формулою

$$ВП=1 / P*(\sum_{i=1}^n B_i * N_i), \quad (4.1)$$

де ВП -відповідність принципам,

P -сукупний обсяг страхових резервів,

n -кількість інвестиційних активів,

B_i -обсяг коштів страхових резервів, що інвестовані в і-й актив,

N_i -норматив оцінки і-го актива.

Задовільна величина ВП знаходиться у межах:

– по страхових резервах, що сформовані за договорами страхування життя – 0,510-0,680;

– по страхових резервах, що сформовані за видами страхування іншими, ніж страхування життя – 0,490-0,640.

ПРАКТИЧНА РОБОТА 5

Тема. Особове страхування. Елементи актуарних розрахунків

Мета роботи: навчитися розраховувати вірогідність настання певних подій в житті людини.

Задача 5.1

Для особи у віці 41 рік розрахувати:

- вірогідність прожити ще один рік;
- вірогідність померти впродовж майбутнього року життя;
- вірогідність прожити ще два роки;
- вірогідність померти впродовж майбутніх двох років;
- вірогідність померти на третьому році життя.

Методичні вказівки до виконання роботи

Таблиця комутаційних чисел (таблиця смертності) – це таблиця у вигляді впорядкованого ряду взаємозв'язаних величин, що показують зменшення з віком унаслідок смертності деякої сукупності тих, що народилися; система вікових показників, що вимірюють частоту смертних випадків в різні періоди життя, долі тих, що доживають до кожного віку, тривалість життя й ін.

Розв'язувати задачі треба за допомогою таблиці комутаційних чисел за формулами

$$P_x = (L_{x+1})/L_x, \quad (5.1)$$

де P_x - вірогідність прожити ще один рік;

$$Q_x = d_x/L_x, \quad (5.2)$$

де Q_x - вірогідність померти впродовж майбутнього року життя;

$${}_yP_x = (L_{x+y})/L_x, \quad (5.3)$$

де ${}_yP_x$ - вірогідність прожити “у” років;

$${}_yQ_x = (L_x - L_{x+y})/L_x, \quad (5.4)$$

де $l_{y|Qx}$ - вірогідність померти впродовж майбутніх "у" років;

$$YIQ_x = (L_{x+(y-1)} - (L_{x+y}))/L_x, \quad (5.5)$$

де uIQ_x - вірогідність померти на "у" році життя.

Для розв'язання цієї задачі потрібні дані величин комутаційних чисел, що наведені у таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 – Таблиця комутаційних чисел

Вік (x), років	Кількість осіб, які доживають до віку x років, L_x	Кількість осіб, які помирають при переході від x років до віку (x+1) років, d_x
40	88488	722
41	87766	767
42	86999	817
43	86182	872
44	85310	931
45	84379	994
46	83385	1058
47	82327	1119
48	81208	1174
49	80034	1223
50	78811	1266
51	77545	1306
52	76239	1345
53	74894	1388
54	73506	1434
55	72072	1482
56	70590	1530
57	69060	1574
58	67486	1613
59	65873	1647
60	64226	1680
61	62554	1703

ПРАКТИЧНА РОБОТА 6

Тема. Майнове страхування

Мета роботи: студент повинен усвідомити, яке значення має організація проведення страхування майна для юридичних та фізичних осіб.

Задача 6.1

В результаті пожежі через недотримання технології виробництва було пошкоджено будівлю молочного цеху балансовою вартістю 45600 грн. Через невжиття заходів для забезпечення зберігання майна було втрачено матеріальних цінностей на суму 8000 грн. Після пожежі вціліло цінностей на суму 28300 грн завдяки здійсненню заходів з рятування майна в сумі 1370 грн. У разі встановлення порушення правил експлуатації відсоток відшкодування збитків страховою організацією зменшується до 30 %.

Визначити суму страхового відшкодування, якщо майно було застраховане на 80 % його вартості.

Задача 6.2

Громадянка застрахувала свою квартиру від усіх страхових випадків, крім крадіжки, а також коштовності на випадок крадіжки. Квартира була застрахована на суму 225 тис. грн, а коштовності на 15 тис. грн. Страховий платіж за квартиру вноситься у три прийоми, а за коштовності - у два. Визначити розмір страхового платежу і якими частинами буде вноситись платіж.

Страхові тарифи на квартиру становлять 0,2 %, а на коштовності – 5 %.

Задача 6.3

Господарство застрахувало врожай озимої пшениці за мінімальною страховою сумою 1544 тис. грн. мінімальна врожайність становить 34 ц/га, ціна 1 ц пшениці в минулому році – 180 грн, фактична врожайність поточного року – 30 ц/га. Комісія встановила, що рівень збитків становить 40 %. Площа посіву 200 га. Пересів культури не здійснювався.

Визначити величину збитку та страхове відшкодування.

Задача 6.4

Визначити, що доцільніше застосовувати для захисту об'єкта – самострахування чи страхування – згідно з такими даними:

- 1) вартість об'єкта – 10 млн грн;
- 2) страховий тариф – 2 %;
- 3) збитки за попередні роки:
2012 рік – 1000 грн; 2013 рік – 2000 грн; 2014 рік – 5000 грн;
2015 рік – 3000 грн; 2016 рік – збитків не було;
- 4) витрати часу на визначення збитку і виплату страхового відшкодування – 3 дні;
- 5) витрати часу на відновлення пошкодженого об'єкта – 1 день.

Методичні вказівки до виконання роботи

Настання будь-якої непередбаченої події може бути причиною великих майнових втрат для громадян. Одним з ефективних методів, який забезпечує відшкодування їм збитків, що сталися з різних причин, є страхування.

Страхове покриття об'єктів страхування забезпечує певний обсяг відповідальності страховика. Як правило, обсяг відповідальності страховика містить перелік ризиків, зумовлених проявом стихійних сил природи й діяльності людини, та неправомірних дій третіх осіб.

Важливу роль в страхуванні відіграє комплексний підхід до страхового захисту майнових інтересів громадян. Поряд з страхуванням інтересів, пов'язаних із володінням майна, громадяни можуть водночас захистити свою відповідальність за шкоду, заподіяну ними майну третіх осіб.

По таких видах страхування, як страхування будівель, тварин додатковим об'єктом страхування може бути застрахована відповідальність страхувальника (власника майна) за шкоду, заподіяну третій особі.

ПРАКТИЧНА РОБОТА 7

Тема. Співстрахування. Перестрахування

Мета роботи: навчитися поділяти ризики та визначати участь страховиків у покритті ризику.

Задача 7.1

Портфель цеденту складається із трьох груп страхових ризиків, страхові суми до яких становлять 3000, 5500 і 10000 грн. Максимальний рівень власної участі страховика – 6000 грн. Квота 20 % страхового портфелю передана у перестрахування.

Визначити власну участь страховика (цедента) у покритті ризику та зробити висновки про стан квотного перестрахування.

Задача 7.2

Страхова компанія уклала договір страхування об'єкта вартістю 2,4 млн грн при страховому тарифі 0,4 %. Власне утримання компанії – 1,4 млн грн, решта перестраховується у двох перестраховиків порівну. Величина комісії за укладення і супровід договору – 10 % . Збитки внаслідок пожежі становлять 600 тис. грн.

Визначити:

- страхові платежі, які отримає страховик і перестраховики;
- величину комісійної винагороди, яку отримає страховик;
- розмір страхового відшкодування, яке виплатять учасники процесу страхування і перестрахування.

Задача 7.3

Страхова оцінка нерухомого майна машинобудівельного підприємства – 12 млн грн. Чотири страхові компанії укладають договір його співстрахування і розподіляють відповідальність між собою так: перша бере 20 %, друга – 25 %, третя – 40 %, четверта – 15 %.

Визначити величину страхових платежів, яку отримає кожна з них, якщо страховий тариф становить 0,6 %, і розмір виплати страхового відшкодування кожного учасника співстрахування, якщо збиток становить 4,4 млн грн.

Задача 7.4

Станом на 1 січня поточного року страхова компанія має такі показники:

- сплачений статутний фонд – 80200 тис. грн;
- технічні резерви – 130300 тис. грн;
- вільні резерви – 1020 тис. грн.

Визначити величину відповідальності на один договір страхування (перестраховування), яку може нести страхова компанія.

Методичні вказівки до виконання роботи

Співстрахування — страхування, при якому два та більше страховиків беруть участь визначеними частками у страхуванні одного й того самого ризику, видаючи спільні чи окремі поліси, кожний на страхову суму у своїй частці.

При цьому договір має містити умови, що визначають права і обов'язки кожного страховика.

За наявності угоди між співстрахувальниками та страхувальником один зі співстраховиків може представляти всіх інших у відносинах із страхувальником, залишаючись відповідальним перед ним лише у розмірі своєї частки.

При співстрахуванні страховик, який бере участь у страхуванні в меншій частці, підпорядковується умовам, узгодженим страховиком, що має більшу частку. Однак це не зобов'язує його, як прийнято у пропорційному перестраховуванні, підпорядковуватися всім рішенням лідируючого страховика та сплачувати свою частку у збитках на тій підставі, що інші страховики сплатили свої частки.

Якщо страхувальник застрахував об'єкт не на повну суму, він розглядається як один із страховиків і несе відповідальність за недострахованою часткою. Інколи страховики, які беруть участь у співстрахуванні, вимагають, щоб страхувальник сам виступав співстраховиком, тобто утримував на власній відповідальності частину ризику.

Перестраховування — це система економічних відносин, пов'язаних з передаванням страховиком частини відповідальності за прийнятті до страхування ризику на узгоджених умовах іншим

страховикам з метою створення збалансованого страхового портфеля, забезпечення фінансової стійкості та рентабельності страхових операцій. Відносини щодо перестраховування можуть мати як національний, так і міжнародний характер. До цих відносин можуть залучатися також іноземні страхові компанії.

Страховики, які прийняли зобов'язання в обсягах, що перевищують можливості їх виконання, зобов'язані застрахувати у перестраховиків ризик виконання відповідних зобов'язань за рахунок власних коштів і страхових резервів. При цьому необхідно дотримуватися такої умови

$$S = (A - Y) \cdot 5 \% / 100 \%, \quad (7.1)$$

де S – сума, на яку страховик має право укладати договори з даного виду страхування;

A – величина активів страховика;

Y – розмір сплаченого статутного капіталу;

5% – нормативне відсоткове відношення страхових внесків, що надійшли до сплаченого статутного капіталу за даним видом страхування.

Якщо ця умова не дотримується, страховик зобов'язаний передати в перестраховування частину ризику.

Рекомендована література

Базова

1 Господарський кодекс України [Електрон. ресурс]: від 16.01.2003 № 436-IV. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/436-15>.

2 Податковий кодекс України [Електрон. ресурс]: від 02.12.2010 № 2755-VI. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>.

3 Про господарські товариства [Електрон. ресурс]: закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/1576-12>.

4 Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про страхування” [Текст] // Урядовий кур’єр. - 2001. - № 205.

5 Шахов, В.В. Страхование [Текст]: учеб. для вузов / В.В. Шахов. – М., 2013.

6 Базилевич, В.Д. Страхова справа [Текст] / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич. – К., 2008.

7 Заруба, О.Д. Страхова справа [Текст]: підручник / О.Д. Заруба. – К., 2007.

8 Сорока, Р.М. Економічні та фінансові ризики [Текст]: навч. посібник / Р.М. Сорока, Б.П. Сорока. – К., 2006. – 265 с.

9 Страхування: теорія і практика: [Текст]: навч. посібник / Н.М. Внукова, Л.В. Временко, В.І. Успаненко. - Харків, 2009. – 655 с.

10 Говорушко, Т.А. Страхові послуги [Текст] / Т.А. Говорушко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 343 с.

11 Кінащук, Л.Л. Страхове право [Текст]: підручник / Л.Л. Кінащук. – К.: АТІКА, 2007. – 255 с.

12 Страхування [Текст]: навч.-практ. посібник / укл. Л.І. Лескороджена. – К., 2007. – 544 с.

13 Стешенко, О.Д. Страхові послуги [Текст]: навч. посібник / О.Д. Стешенко. – Харків, УкрДАЗТ, 2012. – 224 с.

Допоміжна

14 Вовчак, О.Д. Страхування [Текст]: навч. посібник / О.Д. Вовчак. – Львів, 2006.

15 Мних, М.В. Перестрахування [Текст]: посібник / М.В. Мних. – К., 2012. – 325 с.

16 Стожок, Л.Г. Страхування [Текст]: навч. посібник / Л.Г. Стожок. – К., 2005. – 162 с.

Джерела Internet:

– www.portal.rada.gov.ua - Офіційний портал Верховної Ради України;

- www.president.gov.ua - Офіційне інтернет-представництво глави держави;

– <http://www.kmu.gov.ua> - Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ);

– www.me.gov.ua - Міністерство економічного розвитку і торгівлі України;

– www.minfin.gov.ua – Міністерство фінансів України;

– www.forsnsurer.com -Страхування в Україні.

